

Nr 259.

Av herr **Olofsson** i Digernäs, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om expropriation m. m.

Uti det kommittébetänkande, som ligger till grund för det genom Kungl. Maj:ts proposition nr 46 framlagda förslaget till lag om expropriation, föreslogs i avseende å övergångsförhållandena från den gamla lagen till den nya, att den äldre lagen skulle gälla i fråga om sådana expropriationsmål, i vilka stämning utfärdats innan den nya lagens trädande i kraft. I Kungl. Maj:ts förenämnda proposition har föreslagits, att den gamla lagen skall icke blott gälla i alla sådana mål, som nyss nämndes, utan att därutöver dess stadganden rörande grunden för markens värdering skola tillämpas beträffande alla sådana expropriationer, rörande vilka Konungen före den nya lagens trädande i kraft lämnat tillstånd.

Härigenom föranledes, att de nya och mera rättvisa grunder för värdering av den exproprierade marken m. m., som den nya lagen avser att åstadkomma, icke erhålla tillämplighet på en hel mängd expropriationer, där det dock synes både billigt och rättvist att de finge komma till användning. Det må villigt medgivas, att, sedan stämning ågått, grunden för målets bedömande ej bör här genom ny lagstiftning kunna ändras. Men det torde ej kunna med fog sägas, att en jordägare blott därigenom att Kungl. Maj:t medgivit, att expropriation för ett företag må äga rum, förvärvat rätt att få avlåta sin mark till detta företag för oskäligt högt pris. Som bekant medgiver Kungl. Maj:t enligt hittills följd praxis expropriationsrätt för järnvägsföretag genom själva koncessionen; det finnes ju då icke ens någon visshet att dessa företag komma till stånd. I varje fall kan det dröja flera år innan detta sker. Det synes väl då vara obilligt och icke betingat av några rättmätiga skäl, att icke låta den nya lagens grunder för värderingen bli tillämpliga på dessa företag, som kunna komma att förverkligas långt efter det nämnda grunder eljest allmänligt vunnit tillämpning.

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 4 saml. 111 häft. (Nr 259—260.)

Även med avseende å allmänna vägar torde det icke vara billigt eller av några verkliga värdegrunder betingat, att sådana vägar, till vilka planer redan blivit av Kungl. Maj:t fastställda och expropriationsrätt medgivits, icke skulle få åtnjuta de genom nya lagen stadgade rättvisare och billigare grunderna för värderingen, så snart frågan om expropriation ännu icke genom stämning anhängiggjorts.

Visserligen kan det i något fall hända, att marken tagits i besittning fastän stämning icke ägt rum angående expropriation. Men även för sådant fall torde ägaren av jorden icke rätteligen få anses ha förvärvat annan rätt än att få fullt betalt för sin jord. Att han dessutom skall hava något därutöver torde väl knappast kunna sägas vara befogat. I alla händelser synes det bliva en rättmätigare och billigare utgångspunkt för tillämpningen av den nya lagen att räkna med den dag, då stämning i expropriationsmålet meddelats.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del besluta den ändring i övergångsbestämmelserna till ovanberörda lag, att den gamla lagen skall gälla med avseende å expropriationsmål, i vilka stämning utfärdats före den nya lagens trädande i kraft, samt alltså vad dessa övergångsbestämmelser innehålla om en vidsträcktare tillämpning av den gamla lagen å expropriationsmål efter den 1 januari 1914 utgå.

Stockholm den 14 februari 1913.

Johan Olofsson.
